

ตะกวด

ลักษณะ : ขนาดวัดจากปลายปากถึงก้น 220-248 มม. หางยาว 340-363 มม. เป็นสัตว์เลื้อยคลานขนาดใหญ่ที่สุดในบริเวณป่าสะแกราช ลำตัวยาวทั้งสิ้นประมาณ 56 – 60 ซม. หัวด้านบนแบนราบ รูปทรงเรียวไปทางปลายปาก ลำตัวยาวพองออกด้านข้าง หางยาวกว่าลำตัว มีสันชดบนกึ่งกลางหาง และค้อยๆ แบนตามแนวตั้งไปเรื่อยๆ ขาทั้งสองคู่ลำสันและมีนิ้วยาวพร้อมเล็บแหลมคม เกือบลำตัวเรียงต่อกันแบบขบต่อขบและมีปมูนแต่ละเกล็ด รูปร่างเป็นรูปยาวรี ตั้งอยู่ใกล้ไปทางตำแหน่งของลูกตา

ลำตัวดูคล้ายพรอยไปเหมือนลายข้าวตอก มีลายเด่นคล้ายรูปบั้งตรงบน ลำคอสีดำ 3-4 ลาย ลายจุดบนลำตัวสีออกเหลืองเด่นชัด จากสีพื้นสีออกเทาดำ ใต้คางมีลายขีดสีเหลืองสลับขีดสีดำพาดขวาง ใต้ท้องสีออกเทาประด้วยจุดสีออกเหลือง หางตอนโคนมีลายเหมือนสีหลัง แต่ปลายหางมักเป็นปื้นใหญ่สีดำปะปนกับสีออกเหลือง

เขตแพร่กระจาย : มีเขตแพร่กระจายกว้าง ทางด้านทิศตะวันตกตั้งแต่ศรีลังกา อินเดีย ออสเตรเลีย พม่า ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา และคาบสมุทรมลายู

ในพื้นที่ป่าสะแกราช พบตะกวดได้ชุกชุมทั่วไปในทุกสภาพป่า แต่พบมากในป่าดิบแล้ง และบริเวณรอยต่อระหว่างป่าดิบแล้งกับป่าเต็งรัง บริเวณที่มีโพรงรังของตะกวดอยู่ คือ ใกล้เขื่อนล่าง มีต้นตะแบกใหญ่สูงประมาณ 20 ม. มีโพรงรังขนาดใหญ่อยู่ตรงกลางๆ ความสูงของลำต้น สังเกตเห็นว่า มีตะกวดมาเกาะตากแดดทุกเช้า โดยเฉพาะพบบ่อยๆ ในบริเวณรอบบ้านพักทุกบ้าน

ที่อยู่อาศัย : หากินเกือบตลอดวันบนพื้นดิน หลังจากตากแดดที่ปากโพรงรัง จึงไต่ลงจากรงมาเดินหากินไปตามพื้นดินอย่างช้าๆ คลานไปพร้อมสอดสายสาตาหาเหยื่อ ส่วนใหญ่เป็นพวกกบ เขียด แมลงขนาดใหญ่และซากสัตว์ บริเวณที่พบมักเป็นป่าดิบแล้งและป่ารอบบริเวณเขื่อนบนและเขื่อนล่าง และบ่อยครั้งเดินอยู่ข้างบ้านพัก หรือเดินอยู่บนถนนลาดยาง ส่วนใหญ่มักเป็นช่วงเวลาหลังฝนตกหนักหรือมีฝนตกพริ้วๆ อยู่

อุปนิสัย : ทุกเช้าและทุกบ่ายจะสังเกตเห็นตะกวดออกมาตากแดดอยู่นานนับชั่วโมง หรือนานกว่าชั่วโมง ก่อนไต่ลงมาหากินบนพื้นดินในช่วงเวลาใกล้เที่ยงและบ่ายอ่อนๆ หากินไปจนถึงช่วงบ่ายแก่ๆ จึงไต่กลับเข้าไปพักผ่อนอยู่บนคาบไม้ หรือที่ปากโพรงพักผ่อนในเวลากลางคืนในโพรงรังประจำ ลูกตะกวดในระยะแรกอยู่ในโพรงหรือรูบนจอมปลวกที่แม่วางไข่ไว้ ต่อมาจึงไต่ไปอาศัยอยู่บนต้นไม้ เกาะนอนตามกิ่งไม้ที่ทอดขนานกับพื้นหรือในง่ามไม้ จะลงมาหากินบนพื้นดินก่อนที่ตัวเต็มวัยจะลงมาหากิน

สถานภาพ :

ยังพบมีประชากรจำนวนหนึ่ง คาดว่ามีประมาณ 10–12 ตัว เท่านั้น และไม่ค่อยพบลูกตะกวด จึงไม่แน่ว่าประชากรมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นหรือไม่ ควรมีการศึกษาประชากรที่แท้จริงในบริเวณ และดูผลกระทบจากการถูกล่าไปเป็นอาหารอีกด้วย

กฎหมายจัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

ตะกวด

(ชื่ออื่น : แลน)

Clouded Monitor

Varanus bengalensis (Daudin, 1802)

Squamata